

שאלות שנשאלו בערב יו"ט ובשבת ויו"ט - שיעור 348

ובחול המועד ועוד

I. שאלות הנוגעות ערב יו"ט

(א) מכירת מניות (shares of stock) ע"י מחשב (computer) שנערך מעיו"ט והקניין חל ביו"ט ויש ג"כ איסור של שכר יו"ט ועיין בשיעור 314 שנתן טעם להתיר משום דאדם בהול על ממונו וכן שמענו ערב פסח שכן פסק רב אלישיב אבל רק באופן שיש חשש של הפסד מרובה אמנם שמעתי מרב דוד פיינשטיין ורב מנשה קליין דאין להתיר (ועיין בשיעור 314 ובספר מלכים אומניך זף רמ"ח)

(ב) המערב עירוב תבשילין יחד אם עירובי חצרות אם מברכים ברכה אחת או שתיים עיין במ"ב (שס"ו - סקט"ט) דמברך ברכה אחת על שתיהן דהיינו על מצות עירובין ועיין בספר עירוב תבשילין (זף הל"ד) שהביא ראיה לזה מהמג"א (כ"ה - ט) דדוקא בשתי מצות חיובית אמרינן אין עושין מצות חבילות חבילות משא"כ בעירובין שאינם חיובית ועוד בקידוש וברכהמ"ז על כוס אחד יש איסור חב"ח ולא בנ"ד ויקנה"ז תיקון חכמים הוא (תשובות והנהגות 3 - ש"ג)

(ג) אם מברכין על טבילת כלי זכוכית כמו במתכת עיין בספר טבילת כלים (זף קס"ה) שרוב הפוסקים כתבו שמברכים אמנם יש מקומות שנהגו שאין מברכין וטוב לברך על המתכת או לשמוע הברכות ממי שמברך על המתכת אם אפשר

(ד) כלי העומד לשימוש חד פעמי כמו נייר ואלומיניום אין צריך טבילה (מנחת יצחק ה - ל"ז וחלקת יעקב 3 - קט"ו) וכ"כ רב משה בתורה והוראה (חוצרת 3 - עמוד 403) מטעם דהוי תשמיש ארעי ולא הוי כלי תשמיש ואפילו אם אפשר להתקיים הרבה זמן אך כשביל הזול אין משתמשין מ"מ אי משתמש בהם פעמים רבות אמרינן אחשביה לכלי לחייבו בטבילה כהרא"ש (רי"ש פרק כל שעה)

II. שאלות הנוגעות לשבת ויו"ט

(א) מותר לברור את המצות השבורות מהשלימות כדי לשייר השלימות ללחם משנה כי ביו"ט אין בורר וכשבת נחשב למין אחד (איל משולש ג - ד)

(ב) מי שרוצה לבשל שאלאנט בקראק פאט ביו"ט שחל ע"ש אסור לומר לנכרי להבעיר האש דשבות דשבות במקום מצוה מותר רק בדיעבד (אג"מ ג - מ"ז) ולכן לעשותו על תנור הרגיל

(ג) הסרת הבורג של שעון שבת שלא ידלק או שלא יכבה כלל מותר אם יכול להסיר הבורג (שהיא מוקצה) בגופו ואפשר דגם בלא שינוי מותר אם הוא לצורך גופו או מקומו שהוא מלאכתו לאיסור

(ד) הסובל מגירויים קלים בעור (בידים או ברגלים) יש מחלוקת אם מותר לסוך בשמן (שש"כ ל"ד - הערה ס"ה) דיש מקילים בסוף המכה (ש"כ - כ"ז) אולם אם נקלף אסור לסוך גם בשמן אבל מותר לשפוך שמן על הגוף שלא במקום הקילוף (מ"ב סקט"ז) ואבאר

(ה) מותר להסיר המכסה החיצונה מהרטייה (band-aid) וגם המכסה הפנימי שעל הדבק עד עת שימושה ועיין בספר קיצור הלכות שבת (330ף הספר חות 116) בשם רב משה ומסתמא ההיתר משום דהמכסה החיצונה הוי רק כקליפה (ש"ז - ח) והמכסה הפנימי הוי תפירה שאינה יכולה להתקיים (רמ"א ש"ז - ג ומ"ב סקט"ח בשם הלבוש)

(ו) מותר להוציא את המשחה משפופרת ולתתה על גוף החולה דאין כוונתו להצורה היוצאת מן השפופרת שיקרא בשם ממרח (שש"כ ל"ג - י"ד) ועיין בספר ל"ט מלאכות (מלאכת ממשק חותיות 3,7,20,66) שהביא דעת המגיד משנה (י"ז - ז) דלא שייך מחתך בלא כוונה והוא הדין ממחק ואתי שפיר דמה"ט אין לאסור חופת כלים משום ממחק אלא משום תיקון כלי וקשה על הכלכלת שבת דפסק דהמשתמש בכורית אסור משום ממרח דהיינו ממחק ועוד דאין זה מעשה ממרח

(ז) בשעת הדחק יש ללבוש בגד שלא נבדק מחשש שאטנוז כי רוב הכגדים אין

בהם שאטנו והספק הוא רק מדרכנן ואבאר

(ח) פתיחת בית הכסא שנסתם מותר רק ע"י נכרי או שינוי (אג"מ ד - מ - ע) וצ"ע אם מותר ביו"ט שני ע"י ישראל

(ט) שן שנשבר ומצער ודיבק שם גמי לעיסה (chewing gum) מותר לצאת בו בשבת כמו מוך שבאזנו (ד"ע)

(י) היין החדש שנקרא קדם קל אם הוא יין המשכר דלדעת רב משה צריך לצאת ידי חירות ולכן מיץ ענבים אינו מן המוכחר ושמעתי מר"ב משה Heineman דפחות מ' 4% Alcohol אין יכול לשכר ולכן קדם קל אינו מן המוכחר וזה סברתו ולא מתורת מדעי וצ"ע איך לשייר זה ובשבת ויו"ט אין קפידה

(יא) הטמנה מע"ש על תנור שיש בו pilot light על המקום למעלה מה' pilot שהוא רק חם מעט שם צ"ע אם מותר ועיין בתהלה לדוד (סוף רנ"ז) ואבאר

(יב) לקדש הלבנה בליל ט"ז ניסן שהוא יו"ט ואחר הזמן קידוש לבנה עיין בשיעור 163 דיכול לומר נוסח הרא"ש (סוף פרק ה' דסנהדרין) שיש שם ג"כ נוסח הברכה

(יג) מותר להעמיד ענפי אילנות במים בשבת ובלבד שלא יהיו בהם פרחים שהם נפתחים (של"י - ה"י) אמנם להוסיף עוד מים או להחליף המים לגמרי אסור משום טירחא (מ"ב סק"ד)

III. שאלות הנוגע לחול המועד

(א) תספורת הראש אסור לנשים כמו לאנשים בחוה"מ אמנם שיער שבשאר מקומות שבגופה מותרת כשעושה זאת למטרות יופי שזה חשיב צורך הגוף וכעין אוכל נפש (בה"ל תקמ"ו - ה)

(ב) תספורת הזקן בחוה"מ במדינתנו בשעת הדחק גדול עיין באג"מ (ב - קס"ג) שהוא נוהג להתיר רק למי שיש לו צורך ביותר או מצטער ביותר ואם אחד רוצה לסמוך ע"ז גם בשביל היפוי לבד אין למחות בידו כי מעצם הדין היא מותר וטעמו משום דיפוי הגוף כאוכל נפש ועוד כיון שמסתפרין בכל יום אין חשש משום שיכנסו ליו"ט מנוול

(ג) נטילת צפרנים בחוה"מ הרי"ף והרמב"ם והרא"ש סברו דרק לאבל אסור בחוה"מ וכן פסק השו"ע (תקל"ז - ה) אמנם הרמ"א החמיר וכן פסק רוב האחרונים אמנם הערוך השלחן (ג) כתב דבשעת הדחק מי שהיה טרוד הרבה קודם הרגל יכול ליטול צפרניו

(ד) בגד שנתלכלך קצת בחוה"מ מותר לכבס רק את מקום הלכלוך אבל ליתן הבגד לאומן לנקותו אסור (אג"מ ה - לו) ומותר לכבס בגד של קטן אפילו אם יש לו בגד אחר המכובס אלא שהבגד המלוכלך יותר נאה וא"צ להביא כל הבגדים עמו לבית אביו כדי למעט בכיבוס בחוה"מ אם הוא טירחא גדולה

(ה) גהוץ מותר בחוה"מ משום דאינו אלא מעשה הדיוט (תקמ"ח - ג) ואם ע"י אומן אסור

(ו) לא יצא בתפלת שחרית אמנם כבר התפלל מוסף ומנחה יש עוד תפלת תשלומין לשחרית (אשי ישראל ל - כ"ז) ואבאר

(ז) שמעתי מתלמיד דרב אהרן קוטלר שהוא לא הקפיד על אלו שהתפללו בלא תפילין להתפלל יחד אם המתפללים בתפילין אמנם שמעתי מר"ב מלכיאל שעכשיו מקפידין על זה

(ח) מכונית שנתקע באמצע הדרך מותר לתקן אפילו ע"י אומן אם הוא דבר האבוד

IV. עוד שאלות

(א) אמירת ותן טל ומטר במדינתנו בקיץ שצריכים מטר עיין באג"מ (ז - ק"ז) אם צריך לחזור התפלה שהאמת נראה כהרא"ש דאין לחזור אמנם לא נהגו כמותו ובדיעבד אין לחזור וצ"ע

(ב) לקיחת חמץ אחר הפסח עיין בשיעור 269 ואבאר

(ג) חשיבות של דף היומי ששמעתי מבעל הבית אחד שפגעתי ב' Astroland

זכות ההפסד י"י ארפאל שלימה להיל איל"ט ל"סא בן שרה אלה בתוך אר חו"י ישראל מאן